

Snabbdiagnostik av streptokocker gr A

BESLUT

QuickVue Dipstick Strep A test ska användas i hälso- och sjukvården.

BAKGRUND

Faryngotonsillit orsakas ofta av virus, ca 50% av fallen. β -hemolyserande streptokocker grupp A (GAS) är etiologiskt agens i 20 – 40% av fallen. När tonsillit orsakas av GAS bidrar behandling med penicillin V till att besvär med feber och/eller halssmärta minskas med i genomsnitt 1-2 dygn hos patienter med uttalade symtom (**3 av 4 Centorkriterier**: Feber > 38,5, avsaknad av hosta, beläggningar på tonsiller, ömma lymfkörtlar i käkvinklar).

Relativt sällan orsakas faryngotonsillit av andra bakterier än GAS, och antibiotikabehandling kan även då vara indicerad för att lindra symtom och förebygga komplikationer. Beta-hemolyserande streptokocker grupp C och G är inte alltför ovanliga, och de upptäcks inte i snabbtestet.

Etiologin vid peritonsillit är ofta GAS, men i ca hälften av fallen påvisas i stället aerob och anaerob blandflora.

LABORATORIEMEDICINSKA RÅDETS BEDÖMNINGSKRITERIER

Patientperspektiv

Snabbt svar viktigt eftersom behandlingsvinsten är relativt liten.

Medicinskt perspektiv

Provtagning bör begränsas till patienter som har minst 3 av de 4 Centorkriterierna.

Vid negativt snabbtest och kvarstående misstanke på streptokocketiologi kan prov om så önskas tas för streptokockodling (pga högre sensitivitet för GAS än snabbtest och möjlighet att diagnosticera även streptokocker grupp C och G).

Vid terapisivikt eller recidiv av tonsillit inom en månad rekommenderas odling i stället för snabbtest, av två anledningar: 1) Snabbtest kan bli falskt positivt (om antigen från döda bakterier påvisas). 2) Odling inkluderar antibiotikaresistensbestämning.

Vid eventuell smittspårning rekommenderas inte snabbtest pga

Snabbdiagnostik av streptokocker gr A

för låg känslighet vid bärarskap.

Vid peritonsillit aspireras pus, helst med kanyl och spruta, förs därefter över till en provtagningspinne som skickas i transportrör. Allmän odling begärs. Skriv peritonsillit på remissen.

Laboratorieperspektiv

Tillverkaren uppger att Strep A har specificitet 98% och sensitivitet 92%. Vid en klinisk utvärdering utförd i Sverige (Jönköping 2003) var specificiteten 99% och sensitiviteten 77%.

Extern kvalitetssäkring via Equalis skall utföras.

Ekonomiskt perspektiv

Materialkostnad per test är ca 15 kr

TILLHÖRANDE DOKUMENT

Dokumentet granskat av Mikael Fransén, distriktsläkare
Göran Hedin överläkare mikrobiologi